

20.10.2020

Eduskunta
SiV@eduskunta.fi

Asia: Kiusaaminen ja fyysinen väkivalta kouluissa

Viite: O 64/2020 vp – keskustelutilaisuus 21.10.2020

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n esitykset sivistysvaliokunnalle ja hallintovaliokunnalle keskustelutilaisuuteen (O 64/2020 vp) aiheesta kiusaaminen ja fyysinen väkivalta kouluissa. Kuuleminen koskee kiusaamista ja väkivaltaa kouluissa.

Toivomme valiokuntien jatkossa ottavan huomioon, että kiusaamista ja väkivaltaa esiintyy myös varhaiskasvatuksessa. Siellä tehtävä ennaltaehkäisevätyö ja puuttumisen toimintamallit luovat tärkeää pohjaa kouluissa myöhemmin tehtävälle työlle.

Rehtorit, opettajat, muu koulun henkilökunta sekä oppilashuollon ammattihenkilöt ovat tehneet vuosia töitä sen eteen, että yhdessä oppijoiden sekä heidän huoltajiensa kanssa saataisiin niin kiusaaminen kuin väkivalta kouluissa ja oppilaitoksissa vähenemään. Tehtyjen arviointien ja kyselyiden mukaan suunta on oikea.

Kouluterveyskyselyn 2019 mukaan kymmenessä vuodessa kiusaaminen on vähentynyt etenkin perusopetuksen 8. ja 9. luokilla. Koulukiusatuksi vähintään kerran viikossa kertoo joutuneensa seitsemän prosenttia perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaista, kuusi prosenttia perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaista, prosentti lukiolaisista sekä neljä prosenttia ammattiin opiskelevista. Koulussa seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua oli kokenut perusopetuksen 8. ja 9. luokkaa käyvistä nuorista 4 prosenttia, lukiolaisista kaksi prosenttia ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista kolme prosenttia.

Poliisihallituksen tilastojen mukaan kuitenkin etenkin alle 15-vuotiaiden ikäryhmässä pahoinpitelyrikoksista tehdyt ilmoitukset ovat yleistyneet. Vuonna 2019 poliisin tietoon tuli yhteensä 2 092 alle 15-vuotiaiden pahoinpitelyrikosta. Koko 2000-luvulla luvut eivät ole olleet aiemmin yhtä korkeat. Tämä kertoo muutoksesta rikosilmoitusten määrässä. Tapauksista ei käy ilmi, kuinka moni niistä on tapahtunut koulupäivän aikana.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ toteaa, että seuraavia toimenpiteitä tarvitaan tukemaan kouluissa ja oppilaitoksissa jo nyt tehtävää työtä turvallisen opiskeluympäristön turvaamiseksi:

- 1. Esimiesten ja opettajien osaamisesta pidettävä huoli**

20.10.2020

Opettajien ja alan esimiesten peruskoulutukseen sekä täydennyskoulutukseen pitää saada varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle pysyvät turvallisuutta ja hyvinvointia koskevat kokonaisuudet, joissa opetetaan toimimaan lainsäädännön ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten sekä asiaa koskevan tutkimustiedon ja annettujen ohjeistuksien mukaan. Häirinnän, kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisevä työ on tärkeää aloittaa jo varhaiskasvatuksessa.

Koulutuksen pitää antaa hyvät valmiudet kaikille esimiehille ja opettajille muun muassa:

- rakentaa kestäväää toimintakulttuuria, ryhmäytymistä ja työrauhaa, ehkäistä ja tunnistaa yksinäisyyttä sekä kehittää oppijoiden tunne- ja vuorovaikutustaitoja, empatia kykyä ja kykyä hyväksyä erilaisuutta
- ennaltaehkäistä ja tunnistaa häirintää, kiusaamista ja väkivaltaa. Seurata näiden yleisyyttä omassa päiväkodissa, koulussa tai oppilaitoksessa, puuttua niihin, käyttää lainmukaisia seuraamuksia, toteuttaa jälkiseurantaa ja -hoitoa.
- tehdä yhteistyötä huoltajien, opiskeluhoollon, poliisin, sosiaalitoimen, lastensuojelun ja nuorisotoimen sekä tarpeen mukaan muiden viranomaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa
- oman työturvallisuuden ja hyvinvoinnin toteuttamiseen sekä valmiudet viedä eteenpäin itseensä työn takia kohdistuneet uhka ja vaaratilanteet sekä vaatia niiden ehkäisemiseksi toimenpiteitä työnantajalta

2. Lakisääteiset suunnitelmat konkreettisiksi

Kouluilla ja oppilaitoksilla on oltava useita suunnitelmia, jotka tukevat työrauhaa ja turvallista opiskeluympäristöä. Näiden suunnitelmien pitäisi sisältää riittävästi konkreettisia ohjeita, kuinka esimiesten ja opettajien tulisi eri tilanteissa toimia.

Kouluilla ja oppilaitoksilla on oltava koulukohtaiseen opiskeluhoitosuunnitelmaan kirjattuna suunnitelma oppijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Opetuksen järjestäjälle on suunnitelman laatimisen lisäksi säädetty velvoite toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Opetuksen järjestäjän on seurattava ja arvioitava kiusaamisen vastaisen suunnitelman toteutumista koulun opiskeluhoitosuunnitelman yhtenä osana. Opetushallitus julkaisi juuri oppaan ”Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa” ja on jo aiemmin julkaisut oppaan ”Opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa”.

Lisäksi on oltava suunnitelmat yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi kouluissa. Opetuksen järjestäjän on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin sen toteutumisen edistämiseksi. Suunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota myös kiusaamisen ja seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseen ja

20.10.2020

poistamiseen. Asiaa koskien on laadittu useita oppaita ja ohjeita kouluille ja oppilaitoksille. Opetushallitus ohjeistaa asiasta myös itse ja on koonnut oppaat nettisivulleen teemalla ”Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu oppilaitoksissa”.

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt. Järjestyssäännöillä edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Opetushallitus on julkaissut ohjeen näiden laatimiseksi nimeltä ”Järjestyssääntöjen laatiminen”.

- Turvallisuusohjeistuksen laadinta ja toimintakulttuurin ylläpito on resursoitava.
- Pidämme tärkeänä, että ohjeista ja oppaista tiedotetaan kattavasti ja lisäksi järjestetään maksutonta verkkokoulutusta, jonka jokainen opetuksen ja koulutuksen järjestäjä voisi esittää henkilöstölleen heille sopivana ajankohtana. OAJ on valmis tekemään yhteistyötä sekä tiedottamisessa että koulutuksen toteuttamisessa Opetushallituksen ja mahdollisten muiden tahojen kanssa.
- Toimintaohjeet ja -menettelyohjeet on kirjattava ammatillisessa koulutuksessa oppilaitoksen laatukäsikirjaan.
- Jotta pitkään jatkunut kiusaaminen ja sen erityispiirteet osattaisi paremmin ottaa huomioon, tulee Opetushallituksen opasta ”Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa” täydentää ohjeistuksella, kuinka pitkään jatkuneessa kiusaamistilanteessa tulee toimia. Lisäksi opasta on viipymättä täydennettävä konkreettisemmalla ohjeistuksella, kuinka verkossa tapahtuvaan kiusaamiseen ja oppilaiden luvatta tapahtuvaan eri tilanteiden tallentamiseen sekä tallenteiden jakamiseen verkossa puututaan ja ennaltaehkäistään.
- Suunnitelmien ja Opetushallituksen laatimien oppaiden pitää kuulua osaksi esimiesten ja opettajien peruskoulutusta sekä täydennyskoulutusta.
- Tarvitaan myös näyttöön perustuvaa tutkimustietoa häirintää, kiusaamista ja väkivaltaa tehokkaasti kouluissa ja oppilaitoksissa ennalta ehkäisevistä toiminnoista sekä puuttumiskeinoista, joilla ne on saatu loppumaan.

3. Tunne- ja vuorovaikutustaidot sekä ryhmäytyminen vaatii aikaa

Opetussuunnitelman perusteissa on laajasti läpileikkaavina tavoitteina tunne- ja vuorovaikutustaitoihin, yhteisölliseen kasvatukseen, oppimisympäristön turvallisuuteen yms. liittyviä tavoitteita, joihin ei kuitenkaan ole tuntijaossa osoitettu aikaa, mikä vaikeuttaa em. teemojen käsittelyä hektisessä kouluarjessa ja tarkkaan muotoiltujen laajojen oppimistavoitteiden lomassa.

- Lisätään tuntijakoasetukseen ns. oman ryhmän tunteja 2 vuosiviikkotuntia alakouluun ja 2 vuosiviikkotuntia yläkouluun. Nämä tunnit käytetään opetussuunnitelmassa määrättävällä tavalla muun muassa edellä kerrottuihin asioihin sekä säännölliseen suunnitelmalliseen ryhmäytymiseen, yksinäisyyden ja kiusaamisen ennaltaehkäisyyn. Ei riitä, että laaditaan suunnitelmia ja tavoitteita, ellei ole aikaa niiden toimeenpanoon kouluissa yhdessä oppilaiden

20.10.2020

kanssa heitä osallistaen. Juuri näiden tuntien lisäämisellä osoitettaisiin aikaa mm. kiusaamista ennaltaehkäisevien toimien toimeenpanoon. (Valtakunnallisen tuntijaon lisätunnit edellyttäisivät valtionosuuksien kasvattamista vastaavalla summalla. Kustannus +4 vuosiviikkotunnille olisi 24 M€)

4. Ennaltaehkäisy vaatii opetuksen ja koulutuksen järjestämiseen resursseja

Puhuttaessa häirinnästä, kiusaamisesta ja väkivallasta on tärkeää tuoda esille, että rehtoreiden ja opettajien osaamisen sekä yleisen toimintakulttuurin lisäksi opetuksen konkreettiset resurssit ja järjestämisen rakenteet vaikuttavat asiaan. Sillä on oleellinen merkitys, minkä kokoisia ovat opetusryhmät, mitä pedagogiaa ja opetusmenetelmiä voidaan käyttää, onko tunne- ja vuorovaikutustaidoille tai ryhmäytymiseen osoitettu tuntiresurssia ja toteutuuko oppilaiden tuki oikea aikaisesti ja riittävästi.

- **Esimiehille aikaa:** Esimiehille on varattava riittävästi työaikaa pedagogiikan sekä henkilöstö- ja turvallisuusjohtamiseen ja läsnäoloon. Esimiestyö on mitoitettava niin, että yhdellä esimiehellä on enintään 20 johdettavaa. Nyt on yleistä, että rehtorilla on suoria johdettavia 50-70.
- **Opettajamitoitus:** Opettaja – oppija mitoitus on säädettävä, jotta voidaan turvata opetuksen ja koulutuksen järjestäjille koko maassa yhdenvertaiset resurssit opetushenkilöstöä suhteessa oppijamäärään. Yhdenvertainen opetushenkilöstöresurssi on oppijoiden turvallisuuden ja koulutuksellisen tasa-arvon näkökulmasta yksi keskeisimpiä tekijöitä. Se, paljonko opettajalla on oppijoita yhdellä kertaa vastuullaan, vaikuttaa opetuksen ja oppimisen lisäksi muun muassa siihen, ehtiikö kysyä oppijalta mitä kuuluu, huomaako myös hiljaiset huolen signaalit sekä sanattoman, passiivisen kiusaamisen, pystyykö yksilöllisesti tunnistamaan ja ottamaan huomioon oppijan vahvuudet ja tuen tarpeet, tekemään yhteistyötä kotien kanssa sekä havaitsemaan epäasiallista käytöstä.
- **Opiskeluhuollon rooli:** Opiskeluhuollon toimijoiden roolia ja vastuuta on vahvistettava ennaltaehkäisyssä, puuttumisessa, seurannassa ja jälkihoidossa sekä kirjattava se täsmällisemmin asiaa koskeviin suunnitelmiin. Kannatamme hallitusohjelman kirjausta sitovien mitoitusten säätämisestä opiskeluhuollon psykologeille ja kuraattoreille. Sote-uudistuksen yhteydessä opiskeluhuollon järjestämisvastuun on pysyttävä kunnilla tai alueen kuntien niin yhdessä maakunnan kanssa päättäessä, sen siirto maakunnalle/hyvinvointialueelle olisi mahdollinen.
- **Oppijan oikeus tukeen:** Oppijan oikeus tarvitsemaansa tukeen toteutuu oikea aikaisesti ja laadukkaasti. Tuki on uudistettava ja yhtenäistettävä varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Lainsäädännössä on säädettävä tuen portaiden välille selkeät erot ja taatut uudet tukitoimet, jotka oppilas aina saa kyseisellä tuen portaalla ollessaan. Niillä oppijoilla, jotka tarvitsevat pienryhmän eli erityisluokan on oltava siihen oikeus. Vaativa erityinen tuki on tunnistettava kaikilla asteilla. Vaativan erityisen tuen työryhmien kehitysehdotukset on toimeenpantava perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Tämän lisäksi opettajamitoitus ja ryhmäkoko pienentävät kertoimet oppilaille tuen tarpeen mukaan varmistavat

20.10.2020

tuen vaikuttavuuden. OAJ:n malli tuen uudistamiselle löytyy osoitteesta:

<https://www.oaj.fi/politiikassa/tuki-toimivaksi-kolmiportaista-tukea-varhaiskasvatuksesta-toiselle-asteelle/>

- **Huoltajien rooli:** Vahvistetaan huoltajien osallisuutta kiusaamisen ehkäisyssä ja työrauhan edistämisessä. Suunnataan vanhempainyhdistys ja vanhempainoimintaa työrauhaa ja yhteisöllisyyttä sekä huoltajien toisiinsa tutustumista, verkostoitumista ja osallisuutta vahvistavaan suuntaan.
- **Työnkuormittavuus:** Opetusalalla tulee käyttää ja kehittää arviointimenetelmiä (esim. Työturvallisuuskeskuksen olemassa oleva kuormitusvaaka, työhyvinvointiarvio) esimiesten ja opettajien kuormitustekijöiden tunnistamiseksi ja vähentämiseksi. Opetusalalla tulee tehdä myös aktiivista työsuojelun yhteistyötä sekä vahvistaa turvallisuuskulttuuria perehdyttämisen ja koulutuksen avulla. Perehdyttämisessä työnantajalla on velvollisuus pitää työntekijät ajan tasalla työtehtävästä sekä työsuojeluun kuuluvista asioista. Työturvallisuuslaki edellyttää työntekijän perehdyttämistä ja sen jälkeistä opetusta ja ohjausta. Perehdyttämisellä tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, joiden avulla uusi työntekijä, työhönsä palannut tai tehtävänsä vaihtanut oppii tuntemaan työpaikkansa, sen tavat, ihmiset sekä työnsä ja siihen liittyvät odotukset. Myös uuden työvälineen käyttäjät perehdytetään laitteen käyttöön. Perehdytystä pitää antaa aina, kun työntekijä siirtyy uuteen tehtävään tai kun tehtäviin tulee muutoksia. Oikeus perehdytykseen koskee kaikkia ammattiryhmiä. OAJ:n malli ”Laadukas perehdytys on työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden perusta” löytyy osoitteesta:
<https://www.oaj.fi/tyoelamaopas/turvallinen-tyoymparisto/perehdytys/>

5. Lainsäädäntö riittämätöntä turvallisen opiskeluympäristön turvaamiseen

Tällä hetkellä lainsäädäntö ei mahdollista riittäviä keinoja rehtorille ja opettajille taata kaikille turvallista opiskeluympäristöä varsinkaan kiusaamis- tai väkivaltatilanteiden tapahduttua. Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa on lisäksi vaihtelevaa ja väljästi normitettua.

Perusopetus-, lukio- ja ammatillinen koulutus

- **Rikosten selvittäminen:** Sääntelyllä, valtakunnallisilla linjauksilla ja hyvien toimintamallien levittämällä pitää poliisin roolia koulussa tai oppilaitoksessa tapahtuneiden tekojen, jotka voivat täyttävät rikoksen tunnusmerkistön, selkeyttää ja vahvistaa.
- **Koulunkäyntikyky:** Perusopetus- ja lukiolakiin sekä ammatillista koulutusta koskevaan lakiin on lisättävä opetuksen järjestäjälle velvollisuus seurata ja arvioida moniammatillisessa yhteistyössä oppijan koulunkäynti- ja opiskelukykyä. Opiskeluhoillon toimijoilla pitää olla vastuu koulunkäynti- ja opiskelukyvyn heikettyä ryhtyä toimenpiteisiin, joilla tilanne saadaan korjattua. Säädetään ja resursoidaan lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut ja niiden sekä koulujen ja oppilaitosten välinen yhteistyö toimivaksi. Yhteistyötä myös sairaalakoulun ja lapsen lähikoulun välillä on kehitettävä. Sääöksillä on turvattava, että oppilas voidaan

20.10.2020

sairaalaopetuksesta palauttaa kokonaan omaan kouluunsa vasta, kun voidaan osoittaa, että hän kykenee opiskelemaan omassa koulussaan siellä olevilla tai sinne osoitettavilla tukitoimilla koko sen tunti- ja oppimäärän mikä häneltä edellytetään.

- **Opiskelu syytteen aikana:** Perusopetus-, lukio- ja ammatillista koulutusta koskevaan lakiin tarvitaan muutos, joka mahdollistaa oppilaan tai opiskelijan erottamisen koulusta tai oppilaitoksesta siitä huolimatta, että asiassa olisi tehty tutkintapyyntö tai nostettu syyte. Erottamisen pitää olla mahdollista tilanteessa, jossa poliisi tutkii oppilasta tai opiskelijaa rikosasiassa ja erottaminen on epäiltyyn rikokseen nähden perusteltua. Erottaminen ei saa estää rikosasiassa muun rangaistuksen määräämistä. Erottaminen on tässä tapauksessa turvaamistoimenpide ja oppijalle suunnitellaan opetuksen antaminen, joka estää hänen jäämisensä jälkeen opinnoissa.
- **Opetuksen julkisuus:** Opetuksen julkisuutta koskevaa säännöstä on täsmennettävä niin, että opetuksen järjestäjälle on etukäteen ilmoitettava ja kysyttävä lupa tulla seuraamaan opetusta. Tämä mahdollistaisi sen, että voidaan esimerkiksi arvioida ennalta aiheuttaako aiottu opetuksen seuraaminen häiriötä tai turvallisuusriskin opetukselle ja onko oppilaiden salassa pidettävät tiedot huomioon ottaen mahdollista sallia opetuksen seuraaminen esimerkiksi luokassa, jossa on erityisen tuen oppilaita ja erityisen tuen tarve tulisi ilmi jo seuraamalla opetusta.
- **Tiedonkulku:** Lakiin viranomaisen toiminnan julkisuudesta on lisättävä säännös, jossa kaiken turvalliseen koulutuksen ja opetuksen järjestämiseen tarvittavan tiedon pitää voida kulkea viranomaisten kesken salassapidon estämättä. Esimerkiksi poliisin on välitettävä tieto opetuksen ja koulutuksen järjestäjälle oppijoista, jotka voivat aiheuttaa uhkaa omalle tai muiden turvallisuudelle.
- **Valvontavelvollisuus:** Aluehallintovirastolle säädetään oikeus oma-aloitteisesti puuttua perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestämiseen, jos se epäilee, että niitä ei ole järjestetty lainsäädännön mukaisesti. Sivistysvaliokunta on muun muassa lausunnossaan SiVL 4/2018 vp todennut, että vain varhaiskasvatuslaissa ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa aluehallintovirastolle on annettu toimivalta valvoa oma-aloitteisesti toiminnan laillisuutta. Valiokunta painotti, että aluehallintovirastolle tulee antaa mahdollisuus valvoa oma-aloitteisesti kaikkea opetustoimen lakien mukaista toimintaa. Lapsen näkökulmasta ennakkoinen puuttuminen ja tehokas valvonta ovat tärkeä ja inhimillisesti katsoen välttämätön osa oikeusturvaa. Aluehallintovirastolla tulee olla tarvittavat resurssit ja toimivalta puuttua sekä ennakoivasti että jälkikäteisesti ongelmakohtiin.
- **Lapsen etu:** Opetustoimen lainsäädäntöön on lisättävä vaatimus ottaa lapsen etu ensisijaisesti huomioon kaikessa opetustoimen päätöksenteossa ja toiminnassa.

Perusopetus

- **Jälki-istunto:** Perusopetusasetuksen 18 §:ään on lisättävä rehtorille oikeus määrätä oppilas jälki-istuntoon.
- **Oppilaan hakeminen kotiin:** Oppilaan huoltajalle on säädettävä velvollisuus noutaa oppilas koulusta kotiin, jos oppilaan oikeus opetukseen evätään
- **Opetuksen sijaan opiskeluhoitoa:** Säädetään perusopetuslain 29 §:ssä nimeltä Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, että oppilaan osallistuminen opetukseen

20.10.2020

voidaan turvaamistoimena evätä rehtorin päätöksellä enintään kolmeksi työpäiväksi oppilaan, toisten oppilaiden ja opetustilassa työskentelevien henkilöiden turvallisuuden turvaamiseksi. Oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin lisätään tämän lisäksi säännös, jonka mukaan, jos oppilaan tai opiskelijan oikeus opetukseen on evätty, osallistuu oppija täksi ajaksi oppilashuollon palveluihin. Niissä tuetaan oppijan hyvinvointia ja lisäksi selvitetään tekoon johtaneita syitä ja teon tapahtumia yhteistyössä muiden viranomaisten kuten poliisi ja lastensuojelu kanssa. Terveys- ja sosiaalitoimelle säädetään velvollisuus arvioida alaikäisen oppilaan tai opiskelijan ja hänen perheensä tai täysi-ikäisen opiskelijan hyvinvointia ja tuen tarvetta epäämispäätöksen jälkeen vastaavasti kuin laajoissa terveystarkastuksissa. Nyt rehtorilla on perusopetuslain 36 §:n nimeltään Kurinpito mukaan oikeus evätä oppilaan opetus loppupäiväksi. Kolmen päivän epäamisestä turvaamistoimena on säädettävä turvallisuutta koskevassa pykälässä, eikä kurinpitopykälässä. Kyseessä ei ole rangaistus. Toisella asteella rehtorille on jo säädetty oikeus evätä opiskelijan oikeus opetukseen kolmen päivän ajaksi.

- **Määräaikainen erottaminen:** Perusopetuksen rehtorilla pitäisi olla myös oikeus esimerkiksi enintään kahden viikon määräaikaiseen erottamiseen, mikäli rehtori arvioi, ettei monijäsenistä toimielintä tarvita ja oppilaan huoltaja tähän suostuu. Muilta osin prosessi olisi sama kuin monijäsenisen toimielimen päättäessä asiasta. Toisella asteella rehtorilla on jo oikeus opiskelijan määräaikaiseen erottamiseen ja vastaava oikeus tarvitaan myös perusopetukseen. Oppilaan oikeusturvaa ei lisää se, että päätöksen saa tehdä perusopetuksessa vain monijäseninen toimielin. Yleisesti on tiedossa, että byrokraattisen ja hitaan erottamismenettelyn takia, koetetaan nykyisin rehtorin ja vanhempien kesken sopia oppilaan jäämisestä kotiin sovittun pituiseksi ajaksi, vaikka lainsäädäntö ei mahdollista tällaista ratkaisua. Vanhemmat haluavat sopia, koska monijäseninen toimikuntamenettely sivistys- ja sosiaalitoimessa tarkoittaa usein oppilaan salassa pidettäviä tietoja sisältävän asian hidasta käsittelyä useiden ihmisten toimesta, jotka eivät tunne oppilasta ja asiaa.
- **Rangaistusten suorittaminen:** Oppilaalle on säädettävä perusopetuksessa velvollisuus suorittaa hänelle määrätty rangaistukset. Osa oppilaista, ei suorita hänelle määrättyjä rangaistuksia. Samoilla oppilailla voi olla esimerkiksi jopa kymmeniä tunteja hoitamattomia jälki-istuntoja lukuvuoden päättyessä. Säädetty rangaistukset ovat tehotomia, jopa turhia, ellei niitä voida tehokkaasti vaatia suoritettavaksi. Yhteiskunta antaa väärän signaalin oppilaille, mikäli emme säädä määrättyjen rangaistusten suorittamista oppilaan velvollisuudeksi. Vähintään pitäisi valtakunnallisesti ohjeistaa toimista, joita tällä hetkellä tilanteessa voidaan harkita käytettäväksi eli merkitä suorittamattomat jälki-istunnot todistuksen lisätietoja kohtaan tai antaa kirjallinen varoitus.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Nina Lahtinen
koulutuspolitiikan päällikkö